

ЗАКОН ЗА ЛОКАЛНАТА САМОУПРАВА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Содржина на законот

Член 1

Со овој закон се уредуваат: надлежностите на општината; непосредното учество на граѓаните во одлучувањето; организацијата и работата на органите на општината; општинската администрација; актите на органите; имот - сопственост на општината; надзорот над работата на органите на општината; распуштањето на советот на општината; механизмите на соработка меѓу општините и Владата на Република Македонија; месната самоуправа; заштитата на локалната самоуправа; утврдување на службени јазици во општините и други прашања од значење за локалната самоуправа.

Поимник

Член 2

(1) Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **"Општина"** е единица на локална самоуправа, како заедница на жителите на одредено подрачје, утврдено со закон, која преку своите органи и преку администрацијата и организираниите јавни служби, овозможува вршење на надлежностите пропишани со закон;
2. **"Прописи"** се општи акти со кои советот го уредува вршењето на надлежностите на општината;
3. **"Меѓународна соработка на општините"** е секое дејствие на општините од Република Македонија преземено во согласност со закон, заради воспоставување соработка меѓу нив и локалните заедници или локалните власти на една или повеќе други држави, како и членување на нивните асоцијации во меѓународни организации на локалните заедници или локалните власти;
4. **"Процес на одлучување"** е збир на активности на советот кои се состојат од: дефинирање и определување на прашања кои треба да се решат; предлози и решенија; разгледување и донесување на прописи и мерки;
5. **"Непосредно учество на граѓаните"** е поединечно или колективно вклучување на жителите на општината во одлучувања за работи од локално значење во различни нивоа на одлучување;
6. **"Надлежност на општината"** е збир на работи од јавен интерес од локално значење кои општината, во согласност со закон, има право да ги врши на своето подрачје и е одговорна за нивното извршување;
7. **"Делегирање на извршувањето"** е пренесување на вршењето на определени работи од надлежност на еден орган на друг орган, при што работата се врши од името, по упатствата и одговорноста на органот кој го пренел извршувањето;
8. **"Работи од јавен интерес од локално значење"** се работи од интерес на целата локална заедница или одделни нејзини делови кои се утврдени со закон;
9. **"Договор за извршување на работи од јавен интерес од локално значење"** е договор со кој општината овластува определено правно или физичко лице во име и во интерес на општината, да врши работи од јавен интерес од локално значење;
10. **"Јавни служби"** се непрофитни организации за вршење на јавни услуги (јавни претпријатија и јавни установи), кои вршат дејност од јавен интерес од локално значење;
11. **"Јавни услуги"** е вршење на работи од јавен интерес од локално значење за корисниците;
12. **"Корисник на јавна услуга"** е секое физичко и правно лице кое користи услуги од јавните служби и

13. **"Одговорност"** е обврската на општината, односно лицата избрани на јавни функции на локално ниво за штетата предизвикана на трети лица од постапките или пропустите во текот на извршувањето на нивните надлежности.

Општини

Член 3

- (1) Единици на локалната самоуправа се општините.
- (2) Општините се правни лица.
- (3) Општините ги извршуваат своите надлежности преку органи избрани непосредно од граѓаните.

Град Скопје

Член 4

- (1) Градот Скопје е посебна единица на локалната самоуправа во која се остваруваат заедничките потреби и интереси на граѓаните што произлегуваат од карактерот на Градот Скопје, како главен град на Република Македонија.
- (2) Одредбите од овој закон се однесуваат и на Градот Скопје, како посебна единица на локалната самоуправа, доколку со Законот за Градот Скопје поинаку не е уредено.

Остварување на правото на локална самоуправа

Член 5

Граѓаните го остваруваат правото на локална самоуправа непосредно и преку претставници во органите на општината.

Жителство на општината

Член 6

Граѓаните на Република Македонија, кои имаат постојано живеалиште на подрачјето на општината се жители на општината.

Прописи на општината

Член 7

- (1) Општината го уредува вршењето на своите надлежности со статутот и други прописи.
- (2) Со статутот на општината се уредуваат: организацијата и работењето на органите на општината, организацијата и работењето на комисиите на советот; вршењето на работите од членот 20 на овој закон; начинот на информирање на граѓаните; случаите на исклучување на јавноста од седниците на советот; начинот и постапката за доставување претставки и предлози за работата на органите на општината и постапување по нив; начинот на организирање јавни трибини, спроведување анкети и прибирање предлози од граѓаните; начинот на извршување на обврските од областа на одбраната во воена состојба, како и други прашања од значење за локалната самоуправа.
- (3) Прописите на општината се објавуваат пред да влезат во сила.
- (4) Начинот на објавувањето на прописите се уредува со статутот.

Информирање на јавноста

Член 8

(1) Органите на општината, комисиите на советот и јавните служби основани од општината се должни, без надоместок да ги информираат граѓаните за својата работа, како и за плановите и програмите кои се од значење за развојот на општината, на начин утврден со статутот.

(2) Општината е должна на граѓаните да им овозможи пристап кон основните информации за услугите што им ги обезбедува, на начин и под услови уредени со статутот.

Подрачје и име на општината

Член 9

Општината има свое подрачје и име, утврдени со закон.

Грб и знаме на општината

Член 10

(1) Општината може да има свој грб и знаме.

(2) Грбот и знамето на општината (во натамошниот текст: грб и знаме), се разликува од грбот и знамето на Република Македонија и грбот и знамето на другите општини и Градот Скопје.

(3) Грбот и знамето се разликуваат и од грбот и знамето на другите држави, единици на локалната самоуправа на други држави и на меѓународни организации.

(4) Начинот и постапката за утврдување на грбот и знамето се уредува со статутот.

(5) Министерството надлежно за вршење на работите што се однесуваат на локалната самоуправа, води регистар на грбовите и знамињата на општините во Република Македонија.

(6) Грбот и знамето можат да се употребуваат по уписот во регистарот од ставот (5) на овој член.

(7) Министерот надлежен за вршење на работите што се однесуваат на локалната самоуправа, ја пропишува содржината и начинот на водење на регистарот од ставот (5) на овој член.

Финансирање на општините

Член 11

(1) Во согласност со економската политика на државата, општината се финансира од сопствени извори на приходи и други извори на финансирање.

(2) Сопствени извори на приходи на општината се локалните даноци, надоместоци и такси утврдени со закон.

(3) Општината, во рамките определени со закон, ја утврдува висината на стапките на даноците и висината на надоместоците и таксите од ставот (2) на овој член.

(4) Општината се финансира и од дотации од државата и други извори на приходи, во согласност со закон.

(5) Општината има право да се задолжува на домашниот и странскиот пазар на капитал, во согласност со закон.

(6) Општината, во рамките на своите надлежности, самостојно располага со сопствените извори на приходи.

(7) Изворите на приходите на општината треба да обезбедат соодветно извршување на нејзините надлежности утврдени со закон.

(8) Финансирањето на општината се уредува со закон.

Развој на недоволно развиените подрачја на општината

Член 12

Републиката обезбедува средства за развој на недоволно развиените подрачја на општината, во согласност со критериумите и на начин што е утврден со закон.

Буџет на општината

Член 13

- (1) Општината има свој буџет.
- (2) Прашањата што се однесуваат на буџетот на општината се уредуваат со закон.

Меѓуопштинска соработка

Член 14

- (1) Во вршењето на своите надлежности, општините можат меѓусебно да соработуваат.
- (2) Заради остварување на заедничките интереси и вршење на заедничките работи од надлежност на општините, тие можат да здружуваат средства и да формираат заеднички јавни служби, во согласност со закон.
- (3) Со цел за извршување на одделни надлежности, општините можат, исто така да формираат заеднички административни тела во одредени области, во согласност со закон.
- (4) Општините можат да соработуваат и со единици на локалната самоуправа на други земји, како и со меѓународни организации на локалните заедници, како и да членуваат во меѓународни организации на локалните власти.
- (5) Министерството надлежно за вршење на работите што се однесуваат на локалната самоуправа води евиденција за остварената меѓународна соработка на општините, во согласност со закон.

Право на здружување на општините

Член 15

Заради заштита и унапредување на заедничките интереси, општините можат да се здружуваат во здруженија, во согласност со овој и друг закон.

II. ОСНОВАЊЕ И ПОДРАЧЈЕ НА ОПШТИНИТЕ

Основање

Член 16

Општината се основа за подрачје на едно или повеќе населени места во кои граѓаните се поврзани со заеднички потреби и интереси, на кое постојат услови за материјален и општествен развој и за учество на граѓаните во одлучувањето за локалните потреби и интереси.

Подрачје

Член 17

Подрачјето на кое се основа општината треба да претставува природна географска и економска поврзана целина, со комуникации меѓу населените места и гравитација кон заемниот центар, како и да има изградени инфраструктурни објекти и објекти од општествен стандард.

Граници

Член 18

При утврдувањето на подрачјето на општината се води сметка за границите на катастарските општини, така што границите на општината да не ги сечат границите на катастарските општини.

Територијална поделба

Член 19

- (1) Територијалната поделба на Република Македонија, утврдувањето на подрачјето, имињата, седиштата и границите на општините, постапката за основање општини (спојување, поделба и промена на границите) и други прашања во врска со територијалната поделба се уредуваат со закон.
- (2) Основањето на нови општини, како и промената на седиштето на општините се врши со закон.

III. НАДЛЕЖНОСТИ НА ОПШТИНИТЕ

Општа надлежност

Член 20

Општините, во рамките на законот, во согласност со начелото на супсидијарност, имаат право на своето подрачје да ги вршат работите од јавен интерес од локално значење, што не се исклучени од нивна надлежност или не се во надлежност на органите на државната власт.

Надлежности на општините

Член 21

- (1) Општините самостојно, во рамките на законот, ги уредуваат и вршат работите од јавен интерес од локално значење, утврдени со овој или друг закон и се одговорни за нивното вршење.
- (2) Со законот со кој се утврдуваат други надлежности на општината се определуваат и изворите на финансирање за вршење на тие надлежности.
- (3) Надлежностите од ставот (1) на овој член по правило се целосни и исклучиви и не смеат да бидат одземени или ограничени, освен во случаите утврдени со закон.

Листа на надлежности

Член 22

- (1) Општините се надлежни за вршење на следниве работи:

1. Урбанистичкото (урбано и рурално) планирање, издавањето на одобрение за градење на објекти од локално значење утврдени со закон, уредувањето на просторот и уредувањето на градежното земјиште;
2. Заштитата на животната средина и природата - мерки за заштита и спречување од загадување на водата, воздухот, земјиштето, заштита на природата, заштита од бучавата и нејонизирачкото зрачење;
3. Локалниот економски развој - планирање на локалниот економски развој; утврдување на развојните и структурните приоритети; водење на локална економска политика; поддршка на развојот на малите и средните претпријатија и на претприемништвото на локално ниво и во тој контекст, учество во воспоставувањето и развојот на локалната мрежа на институции и агенции и промовирање на партнерство;
4. Комуналните дејности - снабдувањето со вода за пиење; испораката на технолошката вода; одведувањето и пречистувањето на отпадните води; јавното осветлување; одведувањето и третманот на атмосферските води; одржувањето на јавна чистота; собирање, транспортирање и постапување со комуналниот цврст и технолошки отпад; уредувањето и организирањето на јавниот локален превоз на патници; снабдувањето со природен гас и топлинска енергија; одржувањето на гробовите, гробиштата, крематориумите и давањето погребални услуги; изградбата, одржувањето, реконструкцијата и заштитата на локалните патишта, улици и други инфраструктурни објекти; регулирање на режимот на сообраќајот; изградбата и одржувањето на уличната сообраќајна сигнализација; изградбата и одржувањето на јавниот простор за паркирање; отстранувањето на непрописно паркираните возила; отстранување на хаварисаните возила од јавните површини; изградбата и одржувањето на пазарите; чистењето на оџаците; одржувањето и користењето на парковите, зеленилото, парк-шумите и рекреативните површини; регулацијата, одржувањето и користењето на речните корита во урбанизираните делови; определувањето на имиња на улици, плоштади, мостови и други инфраструктурни објекти;

5. Културата - институционалната и финансиската поддршка на културните установи и проекти; негувањето на фолклорот, обичаите, старите занаети и слични културни вредности; организирањето на културни манифестации; поттикнувањето на разновидни специфични форми на творештво;
 6. Спортот и рекреацијата - развојот на масовниот спорт и рекреативните активности; организирањето на спортски приредби и манифестации; одржувањето и изградбата на објекти за спорт; поддршка на спортски сојузи;
 7. Социјалната заштита и заштита на децата - детски градинки и домови за стари (сопственост, финансирање, инвестиции и одржување); остварување на социјална грижа за инвалидните лица; децата без родители и родителска грижа; деца со воспитносоцијални проблеми; деца со посебни потреби; децата од еднородителски семејства; децата на улица; лицата изложени на социјален ризик; лицата засегнати со злоупотреба на дрога и алкохол; подигање на свеста на населението; домување на лица со социјален ризик; остварување на право и воспитување на децата од предучилишна возраст. Вршењето на овие надлежности се во согласност со Националната програма за развој на социјалната заштита;
 8. Образование - основање, финансирање и администрирање на основни и средни училишта, во соработка со централната власт, во согласност со закон, организирање на превоз и исхрана на ученици и нивно сместување во ученички домови;
 9. Здравствената заштита - управување со мрежата на јавни здравствени организации и објекти од примарна здравствена заштита кои треба да вклучат застапеност на локалната самоуправа во сите одбори на сите здравствени организации во јавна сопственост, здравственото воспитување; унапредување на здравјето; превентивни активности; заштита на здравјето на работниците и заштита при работа; здравствен надзор над животната средина; надзор над заразните болести; помош на пациенти со специјални потреби (на пример, ментално здравје, злоупотреба на деца итн.) и други области кои ќе бидат утврдени со закон;
 10. Спроведување на подготовки и преземање мерки за заштита и спасување на граѓаните и материјалните добра од воени разурнувања, природни непогоди и други несреќи и од последиците предизвикани од нив;
 11. Противпожарна заштита што ја вршат територијалните противпожарни единици;
 12. Надзор над вршењето на работите од нејзина надлежност и
 13. Други работи определени со закон.
- (2) Надлежностите од ставот (1) на овој член се извршуваат согласно со стандардите и постапките утврдени со закон.
- (3) Со закон се утврдуваат работите од надлежност на општината кои таа задолжително ќе ги врши.

Делегирана надлежност

Член 23

- (1) Органот на државната управа може да го делегира извршувањето на определени работи од своја надлежност на градоначалникот, во согласност со закон.
- (2) Во случаите од ставот (1) на овој член се пренесуваат и средствата предвидени во Буџетот на Република Македонија за извршување на тие работи.
- (3) Начинот на извршување на работите од ставот (1) на овој член може да се приспособи на локалните услови, со почитување на стандардите утврдени со закон.
- (4) Органот на државната управа од ставот (1) на овој член е супсидијарно одговорен за извршувањето на делегираните работи.

Начин на извршување на надлежностите

Член 24

- (1) Заради извршување на своите надлежности, општините можат да основаат јавни служби, во согласност со закон.
- (2) Општината може да го делегира вршењето на одредени работи од јавен интерес од локално значење на други правни или физички лица, врз основа на договор за извршување на работи од јавен интерес, во согласност со закон.
- (3) Општината е супсидијарно одговорна за извршувањето на работите од јавен интерес од ставовите (1) и (2) на овој член.

IV. НЕПОСРЕДНО УЧЕСТВО НА ГРАЃАНИТЕ ВО ОДЛУЧУВАЊЕТО ВО ОПШТИНИТЕ

Облици на учество на граѓаните

Член 25

- (1) Граѓаните непосредно учествуваат во одлучувањето за прашања од локално значење преку граѓанска иницијатива, собири на граѓаните и референдум, на начин и постапка утврдени со закон.
- (2) Трошоците за спроведување на непосредното учество на граѓаните во одлучувањето паѓаат на товар на општинскиот буџет.

Граѓанска иницијатива

Член 26

- (1) Граѓаните имаат право да му предложат на советот да донесе одреден акт или да реши одредено прашање од неговата надлежност.
- (2) Граѓанска иницијатива не може да се поднесе за кадровски и финансиски прашања.
- (3) За предлогот од ставот (1) на овој член, советот е должен да расправа ако го поддржат најмалку 10% од избирачите на општината, односно на месната самоуправа на која се однесува определеното прашање.
- (4) Расправата од ставот (3) на овој член, советот е должен да ја одржи најдоцна во рок од 90 дена по доставената иницијатива и да ги информира граѓаните за својата одлука.

Собир на граѓани

Член 27

- (1) Собир на граѓани може да се свика за подрачјето на целата општина или за подрачјето на месната самоуправа.
- (2) Собирот на граѓани го свикува градоначалникот на општината по сопствена иницијатива, на барање на советот или на барање од најмалку 10% од избирачите на општината, односно на месната самоуправа на која се однесува определеното прашање.
- (3) Органите на општината се должни во рок од 90 дена да ги разгледаат заклучоците донесени на собирот на граѓаните и да ги земат предвид при одлучувањето и донесувањето мерки по прашањата на кои се однесуваат, како и да ги информираат граѓаните за своите одлуки.

Референдум

Член 28

- (1) Граѓаните преку референдум можат да одлучуваат за прашањата од надлежност на општината, како и за други прашања од локално значење.
- (2) Советот е должен да распише референдум на барање од најмалку 20% од избирачите на општината.
- (3) Советот може да распише референдум за прашања од негова надлежност, по сопствена иницијатива.
- (4) Одлуката донесена на референдумот е задолжителна за советот.

Претставки и предлози

Член 29

(1) Секој граѓанин има право, поединечно или заедно со другите да доставува претставки и предлози за работата на органите на општината и општинската администрација.

(2) Градоначалникот е должен:

- да создаде услови за доставување претставки и предлози;
- најдоцна во рок од 60 дена, од денот на приемот на претставката, односно предлогот, на подносителот да му достави образложен одговор и
- претставките и предлозите коишто не се однесуваат на работи од надлежност на органите на општината да ги достави до соодветниот надлежен орган и за тоа да го извести подносителот.

Јавни трибини, анкети и предлози

Член 30

При изготвувањето на прописите на општината, советот, односно градоначалникот може претходно да организира јавни трибини, да спроведе анкети или да побара предлози од граѓаните.

V. ОРГАНИЗАЦИЈА И РАБОТА НА ОРГАНИТЕ НА ОПШТИНАТА

Органи на општините

Член 31

Органи на општината се: советот и градоначалникот.

Начин на работа на советот на општината

Член 32

- (1) Советот е претставнички орган на граѓаните кој одлучува во рамките на надлежностите на општината.
- (2) За разгледување на прашања и утврдување предлози од одредена област, советот од својот состав може да формира постојани и повремени комисиии.
- (3) Составот и начинот на изборот на членовите на комисиите од ставот (2) на овој член се уредуваат со статутот.
- (4) Составот на комисиите од ставот (2) на овој член соодветствува на пропорционалната застапеност на политичките партии во советот.

Избор на членови на советот

Член 33

- (1) Советот го сочинуваат претставници на граѓаните избрани на општи, непосредни и слободни избори со тајно гласање.
- (2) Изборот на членовите на советот се уредува со закон.

Број на членови на советот

Член 34

Бројот на членовите на советот се утврдува во зависност од бројот на жителите во општината и не може да биде помал од девет ниту поголем од 33 члена, и тоа во општините со:

жители	членови на советот
--------	--------------------

до 5000	9
од 5001 до 10.000	11
од 10001 до 20000	15
од 20001 до 40000	19
од 40001 до 60000	23
од 60001 до 80000	27
од 80001 до 100000	31
над 100000	33

Статус на членовите на советот

Член 35

- (1) Членовите на советот се избираат за време од четири години.
- (2) Членовите на советот ги претставуваат граѓаните и во советот одлучуваат по свое уверување.
- (3) Членот на советот не може да биде отповикан.

Надлежност на советот

Член 36

- (1) Советот:
 1. Го донесува статутот на општината и други прописи;
 2. Донесува буџет на општината и годишна сметка на општината;
 3. Ја утврдува висината на сопствените извори на приходи за финансирање на општината, во рамките утврдени со закон;
 4. Основа јавни служби во рамките на надлежноста на општината и врши надзор над нивната работа;
 5. Именува членови во управните одбори на јавните служби, кои ги основа;
 6. Усвојува програми за работа и финансиски планови за финансирање на јавните служби, кои ги основала општината;
 7. Ги усвојува извештаите за извршување на буџетот и годишната сметка на општината;
 8. Одлучува за давање дозвола за вршење дејност од јавен интерес од локално значење, во согласност со закон;
 9. Ги усвојува извештаите за работата и годишните сметки на јавните служби, кои ги основала општината;
 10. Одлучува за начинот на располагање со сопственоста на општината;
 11. Одлучува за начинот на вршење на финансиска контрола на буџетот на општината, во согласност со закон;
 12. Го избира лицето кое раководи со подрачната единица на Министерството за внатрешни работи во општината, во согласност со закон;
 13. Го разгледува и усвојува годишниот извештај за јавната безбедност на подрачјето на општината, кој го доставува до министерот за внатрешни работи и народниот правобранител;
 14. Може да дава препораки на раководното лице на подрачната единица на Министерството за внатрешни работи од областа на јавната безбедност и безбедноста во сообраќајот и
 15. Врши и други работи утврдени со закон.
- (2) Доколку советот не ги усвои извештаите од ставот (1) точките (7) и (9) на овој член, може да покрене постапка за вршење на контрола над материјалното и финансиското работење пред надлежниот орган за надзор.

(3) Раководното лице од ставот (1) точка 12 на овој член е избрано ако за него гласале мнозинство од сите совети на општините, кои ги опфаќа подрачната единица на Министерството за внатрешни работи.

Конституирање на советот

Член 37

- (1) Првата седница на новоизбраниот совет ја свикува претседателот на советот од претходниот состав најдоцна во рок од 20 дена од денот на завршувањето на изборите.
- (2) Ако советот не се свика во рок од ставот (1) на овој член, членовите на советот сами се состануваат и под претседавање на најстариот член на советот го конституираат советот во рок од десет дена по истекот на рокот од ставот (1) на овој член.
- (3) Ако седницата не се одржи во рок од ставот (2) на овој член ќе се распишат нови избори за членовите на советот, на начин утврден со закон.

Заклетва

Член 38

Новоизбраните членови на конститутивната седница на советот даваат и потпишуваат свечена изјава, која гласи:

"Јас (име и презиме) свечено изјавувам дека правата и должностите на член во советот ќе ги вршам совесно и дека при нивното вршење ќе ги почитувам Уставот, законот, прописите на советот и дека ќе го штитам уставниот поредок на Република Македонија".

Свикување седници на советот

Член 39

- (1) Седниците на советот се свикуваат по потреба, но најмалку еднаш на три месеци.
- (2) Седниците ги свикува претседателот на советот на своја иницијатива, на барање на градоначалникот или на барање од најмалку $1/4$ од членовите на советот најдоцна во рок од 15 дена од денот на неговото поднесување.
- (3) Доколку во рокот определен во ставот (2) на овој член, претседателот на советот не ја свика седницата на советот, членовите на советот сами се состануваат и избираат претседател за таа седница.
- (4) Денот, часот и местото на одржувањето на седниците на советот, како и предлогот на дневниот ред по кој ќе се работи, задолжително се објавуваат најдоцна седум дена пред денот на одржувањето на седницата, на начин утврден со статутот.

Свикување вонредна седница на советот

Член 40

- (1) Вонредна седница на советот свикува претседателот на советот, по сопствена иницијатива или на барање на најмалку $1/3$ од членовите на советот, во случаи и на начин утврдени со статутот.
- (2) Во известувањето за свикување на вонредната седница се наведува времето, местото на одржување и дневниот ред на седницата.
- (3) Советот не може да го менува дневниот ред за вонредната седница.
- (4) Пред започнувањето на седницата задолжително се гласа за оправданоста на причините на свикување на вонредната седница.

Работа на седниците на советот

Член 41

- (1) Советот може да работи ако на седницата присуствуваат мнозинство од вкупниот број членови на советот.

- (2) Советот одлучува со мнозинство гласови од присутните членови, ако со закон и со статутот поинаку не е определено.
- (3) Прописите кои се однесуваат на културата, употребата на јазиците и писмата на кои зборуваат помалку од 20% од граѓаните во општината, утврдувањето и употребата на грбот и знамето на општината, се усвојуваат со мнозинство гласови од присутните членови на советот, при што мора да има мнозинство гласови од присутните членови на советот кои припаѓаат на заедниците кои не се мнозинско население во општината.
- (4) На седницата на советот по правило, се гласа јавно.
- (5) За секоја седница на советот се води записник.

Јавност во работата на советот

Член 42

- (1) Советот работи на седници.
- (2) Седниците на советот се јавни.
- (3) За исклучување на присуството на јавноста на седницата се одлучува ако за тоа постојат оправдани причини утврдени со статутот, со двотретинско мнозинство гласови од вкупниот број членови на советот.
- (4) На расправата за буџетот на општината, годишната сметка на буџетот и за урбанистичките планови, присуството на јавноста не може да се исклучи.

Права и должности на членовите на советот

Член 43

- (1) Членовите на советот имаат право и должност да присуствуваат и да учествуваат во работата на советот и на неговите постојани или повремени комисиии.
- (2) Членовите имаат право на седницата на советот да даваат иницијативи и предлози и да поставуваат прашања на градоначалникот.
- (3) Членот на советот не може да биде повикан на кривична одговорност или да биде притворен за искажано мислење или за гласање во советот.
- (4) Работодавецот е должен да го ослободи од професионалната работа членот на советот заради присуство на седниците на советот или на комисиите во кои е член.
- (5) Членовите на советот имаат и други права и должности утврдени со статутот и други прописи, во согласност со овој закон.

Конфликт на интереси на членовите на советот

Член 44

- (1) Членот на советот не може да учествува во процесот на одлучувањето за прашања во кои тој или неговиот брачен другар, дете или роднина до втор степен странична линија има финансиски или друг личен интерес.
- (2) Членот на советот е должен да го информира советот за прашањата за кои тој има финансиски или друг личен интерес.
- (3) Членот на советот, не може да биде вработен во општинската администрација на општината во која е избран.
- (4) Со денот на вработувањето согласно со став (3) на овој член ќе се смета дека членот на советот поднел оставка.
- (5) Членот на советот вработен во јавните служби кои ги основала општината, не може да учествува во процесот на одлучувањето за прашања што се однесуваат на јавната служба во која е вработен.

Надоместоци на членовите на советот

Член 45

Членовите на советот имаат право на надоместок за присуство на седници и надоместок на патните и дневните трошоци, во рамките утврдени со закон.

Престанок на мандатот

Член 46

(1) На членот на советот му престанува мандатот пред истекот на времето за кое е избран:

- ако поднесе оставка; - во случај на смрт;
- ако е осуден со правосилна пресуда за кривично дело на казна затвор во траење од над шест месеци;
- ако настапи случај на неспојливост со функцијата член на советот согласно со Законот за локалните избори;
- ако со правосилно решение биде лишен од деловна способност и
- ако престане да биде жител на општината.

(2) Советот, на првата наредна седница, ќе ја констатира причината и денот на престанување на мандатот на членот на советот, и тоа:

- во случаите од ставот (1) алинеја 1, од денот на одржувањето на седницата и
- во случаите од ставот (1) алинеи 2, 3, 4, 5 и 6, со денот па исполнувањето на условот.

(3) На членот на советот може да му биде одземен мандатот ако неоправдано отсуствува од три седници на советот по ред.

(4) За оправданоста на отсуството од ставот (3) на овој член одлучува советот со мнозинство гласови од вкупниот број членови на советот.

Избор на претседател на советот

Член 47

(1) Претседателот на советот се избира од редот на членовите на советот, со мандат од четири години.

(2) За претседател на советот е избран кандидатот кој добил мнозинство гласови од вкупниот број членови на советот.

(3) Доколку во првиот круг никој од кандидатите за претседател не добил потребен број гласови, се пристапува кон втор круг на гласање за двајцата кандидати коишто во првиот круг добиле најголем број гласови.

(4) За претседател е избран членот на советот којшто во вториот круг на гласање добил повеќе гласови.

(5) До изборот на претседател, советот го свикува и со него раководи најстариот член на советот.

Обврски на претседателот на советот

Член 48

Претседателот на советот:

1. Ги свикува и раководи со седниците на советот;
2. Се грижи за организацијата и работата на советот и
3. Ги потпишува прописите што ги донел советот и во рок од три дена од денот на нивното донесување ги доставува на градоначалникот заради објавување.

Избор на градоначалник

Член 49

Градоначалникот се избира секоја четврта година, на општи, непосредни и слободни избори со тајно гласање во согласност со законот со кој се регулираат локалните избори.

Надлежности на градоначалникот

Член 50

(1) Градоначалникот:

1. Ја претставува и застапува општината;
2. Ја контролира законитоста на прописите на советот;
3. Ги објавува прописите на советот во службеното гласило на општината;
4. Го обезбедува извршувањето на одлуките на советот;
5. Го обезбедува извршувањето на работите коишто со закон и се делегирани на општината;
6. Иницира и предлага донесување на прописи од надлежност на советот;
7. Го предлага годишниот буџет и годишната сметка на буџетот на општината;
8. Го извршува буџетот на општината;
9. Избира директори на јавните служби кои ги основала општината, врз основа на јавен конкурс;
10. Редовно го известува советот за извршувањето на своите надлежности во согласност со статутот;
11. Решава во управни работи за права, обврски и интереси на правни и физички лица, во согласност со закон;
12. Донесува правилник за систематизација на работните места на општинската администрација;
13. Раководи со општинската администрација;
14. Одлучува за вработувањето, правата, должностите и одговорностите на вработените во општинската администрација, доколку поинаку не е определено со закон.
15. Обезбедува правилно и законито користење, одржување и заштита на сопственоста на општината, во согласност со закон и статутот и
16. Врши други работи утврдени со закон и со статутот.

(2) Градоначалникот може да овласти раководен службеник на општината да ја води постапката и да решава во управни работи, како и да потпишува акти.

Контрола на законитоста на прописите пред нивното објавување

Член 51

(1) Ако градоначалникот смета дека прописот на советот не е во согласност со Уставот и законите, должен е во рок од седум дена од денот на доставувањето со решение да го запре неговото објавување, со кое ќе ги образложи причините за запирањето.

(2) Советот е должен, во рок од 15 дена од денот на објавувањето на решението од ставот 1 на овој член, да го разгледа решението и да одлучи по него.

(3) Ако советот го потврди прописот, градоначалникот е должен да го објави и истовремено да поднесе иницијатива за поведување постапка за оценување на уставноста и законитоста на оспорениот пропис пред Уставниот суд на Република Македонија.

(4) За иницијативата од ставот (3) на овој член градоначалникот е должен да го информира министерството надлежно за вршење на работите што се однесуваат на локалната самоуправа.

Извршување на функцијата градоначалник

Член 52

(1) Новоизбраниот градоначалник ја презема должноста од претходниот градоначалник во рок од седум дена од денот на изборот.

(2) Градоначалникот ја врши професионално својата функција.

(3) За време на вршењето на функцијата градоначалникот не може да врши друга професионална дејност.

(4) Градоначалникот не може да биде повикан на кривична одговорност или да биде притворен за искажано мислење во советот.

(5) Градоначалникот определува кој од членовите на советот ќе го заменува во случаи на спреченост или отсуство, во согласност со постапка утврдена со статутот.

- (6) На членот на советот му мирува функцијата член на советот за времето кога го заменува градоначалникот.
- (7) Претседателот на советот не може да го заменува градоначалникот.
- (8) Платата и надоместоците на градоначалникот, како и надоместокот за членот на советот кој го заменува градоначалникот, се уредуваат со закон.

Конфликт на интереси на градоначалникот

Член 53

- (1) Градоначалникот не може да биде именуван за член во надзорни, управни и контролни органи на трговски друштва и јавните служби.
- (2) Градоначалникот не може да учествува во процесот на одлучување за прашања во кои тој или неговиот брачен другар, деца или роднина до втор степен странична линија има финансиски или друг личен интерес.
- (3) Градоначалникот е должен да го информира советот за интересот од ставот (2) на овој член.
- (4) Во случаите од ставот (2) на овој член одлучува еден од членовите на советот избран на начин на кој се избира претседателот на советот.

Престанок на мандатот на градоначалникот

Член 54

- (1) На градоначалникот му престанува мандатот по сила на закон:
- ако поднесе оставка;
 - во случај на смрт;
- ако е осуден со правосилна пресуда за кривично дело на казна затвор во траење над шест месеци;
- ако со правосилно решение биде лишен од деловна способност;
 - ако настапи случај на неспојливост за вршење на функцијата согласно со Законот за локални избори;
 - во случај на неоправдано отсуство подолго од шест месеци и ако престане да биде жител на општината.
- (2) За оправданоста на отсуството од ставот (1) алинеја 6 на овој член одлучува советот, со двотретинско мнозинство од вкупниот број членови на советот.
- (3) Членот на советот кој го заменува градоначалникот, во рок од 15 дена од денот на настапувањето на еден од случаите од ставот (1) на овој член е должен за тоа да го известат министерството надлежно за работите што се однесуваат на локалната самоуправа.
- (4) Министерството надлежно за вршење на работите што се однесуваат на локалната самоуправа, во рок од 15 дена од денот на приемот на известувањето од ставот (3) на овој член ја известува Владата на Република Македонија, која во рок од еден месец од денот на приемот на известувањето, констатира дека настапил еден од случаите од ставот (1) на овој член и истовремено иницира постапка за распишување нови избори за градоначалник, во согласност со закон.
- (5) Советот, во рок од 30 дена од денот на објавувањето на одлуката на Владата од ставот (4) на овој член, ќе избере еден од членовите на советот кој ќе ја врши должноста на градоначалникот за периодот до изборот на нов градоначалник, на начин на кој се избира претседателот на советот.
- (6) На членот на советот му мирува функцијата член на советот за времето на вршењето на должноста градоначалник во согласност со ставот 5 на овој член.
- (7) Изборите од ставот 4 на овој член нема да се спроведат доколку до новиот избран период има помалку од шест месеци.

Комисија за односи меѓу заедниците

Член 55

- (1) Во општината во која најмалку 20% од вкупниот број жители на општината утврден на последниот извршен попис на населението се припадници на одредена заедница се формира комисија за односи меѓу заедниците.

- (2) Комисијата од ставот (1) на овој член ја сочинуваат подеднаков број претставници од секоја заедница застапена во општината.
- (3) Начинот на избор на членовите на Комисијата се уредува со статут.
- (4) Комисијата ги разгледува прашањата кои се однесуваат на односите меѓу заедниците застапени во општината и дава мислења и предлози за начините за нивно решавање.
- (5) Советот на општината е должен да ги разгледа мислењата и предлозите од ставот (4) на овој член и да одлучи во врска со нив.

Совет за заштита на потрошувачите

Член 56

- (1) За разгледување на прашања и утврдување предлози коишто се однесуваат на квалитетот на услугите на јавните служби на општината, советот може да формира совет за заштита на потрошувачите, составен од претставници на поголемите групи на корисници на јавните услуги.
- (2) Составот, начинот на изборот на членовите и делокругот на работа на советот од ставот (1) на овој член се уредуваат со статутот.

VI. ОПШТИНСКА АДМИНИСТРАЦИЈА

Организирање на општинската администрација

Член 57

- (1) За извршување на работите од надлежност на органите на општината се организира општинска администрација.
- (2) Општинската администрација се организира во сектори и одделенија.
- (3) Општината може да организира општински инспекторат заради вршење на инспекциски надзор над вршењето на работите од нејзина надлежност.
- (4) Организацијата, делокругот и начинот на извршување на задачите на општинската администрација ги утврдува советот, врз основа на предлог на градоначалникот.

Статус на вработените во општинската администрација

Член 58

- (1) Вработените во општинската администрација кои вршат стручни, нормативноправни, извршни, управно-надзорни работи и решаваат управни работи имаат статус на државен службеник.
- (2) За вработувањето, правата и должностите, системот на плати и надоместоци на плати, одговорноста, оценувањето и престанокот на работниот однос на вработените од ставот (1) на овој член ќе се применуваат одредбите од Законот за државните службеници.
- (3) За вработените во општинската администрација кои вршат административнотехнички и помошни работи се применуваат одредбите од работното законодавство.

Застапеност на заедниците при вработувањето

Член 59

При вработувањето, во општинската администрација и во јавни служби кои ги основала општината ќе се води сметка за соодветна и правична застапеност на граѓаните кои припаѓаат на сите заедници застапени во општината на сите нивоа, како и почитување на критериумите на стручност и компетентност.

Обврски на општинската администрација

Член 60

Општинската администрација:

1. Ги подготвува актите за советот и градоначалникот;
2. Ги подготвува седниците на советот, како и седниците на неговите постојани и повремени комисији.
3. Врши стручни работи за советот и за градоначалникот;
4. Го води сметководството на општината;
5. Ја следи проблематиката во областите од надлежност на општината, врши анализа на состојбата и дава иницијативи и предлози за нивно решавање;
6. Доставува информации и податоци во врска со активностите на општината на барање на надлежните органи или врз основа на закон;
7. Ракува со документите на општината, и ги чува се до нивното уништување, односно предавање во Државниот архив на Република Македонија и
8. Врши и други работи што ќе ги определи советот и градоначалникот.

Формирање и укинување на заедничката администрација

Член 61

- (1) Заедничките административни тела за извршување на одделни надлежности ќе бидат основани или укинати врз основа на одлука донесена со мнозинство гласови од вкупниот број членови на секој од советите на општините.
- (2) Врз основа на одлуките од ставот (1) на овој член се склучува писмен договор во кој се утврдуваат: општините кои го основаат заедничкото административно тело; седиштето на заедничкото административно тело; видот, обемот и начинот на извршување на активностите; користењето на објектите и опремата; финансирањето; начинот на укинувањето и контролата на работењето на заедничкото административно тело.
- (3) Договорот од ставот (2) на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

VII. АКТИ НА ОРГАНИТЕ НА ОПШТИНИТЕ

Прописи на советот

Член 62

- (1) Во вршењето на работите од својата надлежност советот донесува прописи, и тоа: статут, програми, планови, одлуки и други прописи утврдени со закон.
- (2) Прописите се донесуваат со мнозинство гласови од вкупниот број членови на советот, доколку поинаку не е определено со овој или друг закон.
- (3) Прописите за чие извршување се потребни финансиски средства мораат да содржат и одредби со кои се утврдуваат изворите и висината на средствата за нивно извршување.
- (4) Прописите се објавуваат во службениот гласник на општината најдоцна во рок од седум дена од денот на нивното донесување.
- (5) Прописите од ставот (1) на овој член влегуваат во сила осмиот ден од денот на објавувањето, доколку со статутот поинаку не е определено.
- (6) Општината води збирка на објавените прописи, која е достапна на општ увид.

Акти на градоначалникот

Член 63

За решавање на поединечните права, обврски и интереси на физичките и правните лица, градоначалникот донесува решенија.

VIII. СОПСТВЕНОСТ НА ОПШТИНАТА

Сопственост на општината

Член 64

- (1) Општината има право на сопственост на ствари, парични средства и права.
- (2) Вредноста на сопственоста на општината се проценува и искажува при изготвувањето на годишната сметка.
- (3) Со сопственоста општината располага и стопанисува како добар домаќин, на начин утврден со закон.

Сопственост на јавните служби

Член 65

Јавните служби основани од општината се нејзина сопственост.

Продажба на стварите во сопственост на општината

Член 66

- (1) Општината може да ги продава стварите во сопственост на општината само по пат на јавно наддавање, во согласност со закон.
- (2) Продажната цена на стварите од ставот (1) на овој член не смее да биде помала од нивната пазарна вредност.
- (3) Финансиските средства добиени од продажбата на стварите во сопственост на општината може да се инвестираат само за стекнување на нови или реконструкција на постојните ствари во сопственост на општината.

Давање на користење ствари во сопственост на општината

Член 67

Стварите во сопственост на општината можат да се дадат на користење на други субјекти по пат на јавно наддавање, во согласност со закон.

Добра во општа употреба

Член 68

Општината води грижа за законско и правилно користење на добрата во општа употреба.

IX. НАДЗОР НАД РАБОТАТА НА ОРГАНИТЕ НА ОПШТИНАТА

Видови и начин на вршење на надзор

Член 69

- (1) Надзорот над работата на органите на општината во вршењето на нејзините надлежности го опфаќа надзорот над законитоста, и контрола и ревизија врз материјалното и финансиското работење.
- (2) Надзорот над работата на органите на општината над вршењето на делегирани работи од надлежност на органите на државната управа го опфаќа надзорот над законитоста и надзорот над ефикасноста.

- (3) Во случаите утврдени со закон, се врши и претходен надзор кој опфаќа претходна согласност на прописите на општината.
- (4) Начинот и постапката на вршењето на надзорот над работата на органите на општината се утврдени со закон.
- (5) Органите на општината се должни да соработуваат со органите за вршење на надзор.

Органи за вршење на надзор

Член 70

- (1) Надзорот над законитоста на прописите на општината врши министерството надлежно за вршење на работите на локалната самоуправа.
- (2) Надзор над законитоста на работата на органите на општината вршат органите на државната управа.
- (3) Контрола на материјалното и финансиското работење на општината врши Министерството за финансии.
- (4) Ревизија над материјалното и финансиското работење на општината врши Државниот завод за ревизија, согласно со Законот за државна ревизија.
- (5) Надзорот над делегираните надлежности го врши органот на државната управа чии надлежности се делегирани на општината.

Надзор над законитоста на прописите на општината

Член 71

- (1) Градоначалникот е должен, во рок од 10 дена од денот на нивното објавување, да ги достави прописите на општината до министерството надлежно за вршење на работите на локалната самоуправа.
- (2) Доколку органот од ставот (1) на овој член смета дека прописот не е во согласност со Уставот и со закон, во рок од 45 дена од денот на доставувањето на прописот, донесува решение за запирање на примената на прописот, со кое ги образложува и причините за запирањето.
- (3) Решението од ставот (2) на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија".
- (4) Органот од ставот (1) на овој член, во рок од 30 дена од денот на објавувањето на решението од ставот (1) на овој член, до Уставниот суд на Република Македонија поднесува иницијатива за оценување на уставноста и законитоста на запрениот пропис.
- (5) Ако постапката не биде покрената во определениот рок од став 4 на овој член, престанува важноста на решението за запирање на примената на прописот од ставот (1) на овој член, и запрениот пропис станува извршен.

Ревизија над материјалното и финансиското работење

Член 72

- (1) Државниот завод за ревизија врши редовни ревизии на финансиските сметки на општините, во согласност со закон.
- (2) Градоначалникот е должен, во рок од 30 дена од денот на донесувањето, да ги достави извештаите за извршувањето на буџетот и завршната сметка на општината до Државниот завод за ревизија.
- (3) Конечниот извештај за извршената ревизија се доставува до органите на општината, до министерот надлежен за работите на локалната самоуправа и до министерот за финансии.

Претходна согласност

Член 73

- (1) Ако при донесување на прописот на општината се бара претходна согласност од друг орган, органот согласноста ја дава најдоцна во рок од 60 дена од денот кога му е врачен предлогот на прописот.

(2) Ако претходната согласност не биде добиена во рокот од ставот (1) на овој член, прописот се смета за прифатен онака како што бил предложен од општината.

X. РАСПУШТАЊЕ НА СОВЕТОТ НА ОПШТИНАТА

Самоиницијативно распуштање на советот

Член 74

Советот се распушта ако за тоа се изјасни мнозинството од вкупниот број членови на советот.

Услови за распуштање на советот

Член 75

(1) Советот се распушта, ако:

1. Повторно го донесе прописот што претходно бил поништен или укинат со одлука на Уставниот суд на Република Македонија;

2. Донесе одлука со која се загрозуваат суверенитетот и територијалниот интегритет на Република Македонија;

3. Не се состане за период подолг од шест месеци и

4. Не го донесе буџетот и годишната сметка на буџетот до 31 март во тековната година;

(2) За настапувањето на еден од условите од ставот (1) на овој член, градоначалникот е должен веднаш да го извести министерството надлежно за вршење на работите од областа на локалната самоуправа.

Постапка за распуштање на советот

Член 76

(1) Министерството надлежно за вршење на работите од областа на локалната самоуправа, во рок од седум дена од денот на приемот на известувањето од членот 75 став (2) на овој закон, до Владата на Република Македонија ќе поднесе предлог за распуштање на советот.

(2) Владата на Република Македонија, во рок од еден месец од денот на приемот на предлогот од ставот (1) на овој член, ќе донесе решение за распуштање на советот по сила на закон, кое го објавува во "Службен весник на Република Македонија".

(3) За остатокот од изборниот период ќе се распишат нови избори за советот, согласно со Законот за локалните избори.

(4) Изборите од ставот (3) на овој член нема да се спроведат доколку до новиот изборен период има помалку од шест месеци.

Вршење на работите на советот

Член 77

(1) До изборот на нов совет, работите на советот ги врши градоначалникот на општината.

(2) При извршувањето на работите од ставот (1) на овој член градоначалникот не може:

- да одлучува за прашања што се однесуваат на располагање со сопственоста на општината;
- да одлучува за прашања во кои тој или неговиот брачен другар, деца или роднина до втор степен странична линија има финансиски или друг личен интерес и
- да донесува прописи предвидени во членот 36 од овој закон.

XI. МЕХАНИЗМИ ЗА СОРАБОТКА МЕЃУ ОПШТИНИТЕ, ВЛАДАТА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ОРГАНИТЕ НА УПРАВАТА

Консултирање на општините

Член 78

- (1) Општините ќе бидат благовремено и соодветно консултирани во постапката на планирање и одлучување за прашања кои се однесуваат на нив.
- (2) Општините ќе бидат консултирани за планирањето на јавните работи при изготвувањето на просторниот план на Републиката.
- (3) Начинот на консултациите од ставовите (1) и (2) на овој член ќе биде утврден со законите од соодветната област.

Договори за соработка меѓу државата и општините

Член 79

- (1) Владата може, заради координација при планирањето, програмирањето и имплементацијата на политиките во одредени области или група на области, да склучува договори за соработка со една или повеќе општини во областите од заемен интерес.
- (2) Собранието на Република Македонија ќе биде информирано за договори за соработка од ставот (1) на овој член.

Соработка меѓу Владата и општините

Член 80

- (1) Владата соработува со општините за прашања што се од нивен интерес, и тоа за:
 - законите што се однесуваат на општините;
 - износот на општата дотација што треба да им се додели на општините во тековната календарска година и
 - изворите на финансирање на надлежностите.
- (2) За соработката за прашањата наведени во ставот (1) од овој член се подготвува извештај во кој се внесуваат прашањата за кои е постигната согласност и прашањата за кои не постои согласност.
- (3) Со законот што се однесува на прашањата од ставот (1) на овој член, до Собранието на Република Македонија се приложува и извештајот од ставот (2) на овој член.

Здружение на општини на Република Македонија

Член 81

- (1) Здружението на општини, во кое заради заштита и унапредување на заедничките интереси се здружиле повеќе од 2/3 од општините од целата територија на Република Македонија, има право да:
 - соработува со Владата по прашањата од значење за општините во Република Македонија;
 - иницира донесување на законите што се однесуваат на унапредување на локалната самоуправа;
 - дава предлози за проектирање на предлогот на Буџетот на Република Македонија во делот што се однесува на доделување на средства на општините наменети за вршење на надлежностите утврдени со закон и
 - остварува соработка со сродни организации од други земји и ја претставува Република Македонија во меѓународни организации на локалните власти.
- (2) Здружението од ставот (1) на овој член се основа, организира, функционира и регистрира под услови и на начин утврдени со закон.

Основање облици на месна самоуправа

Член 82

- (1) Во општината можат да се основаат облици на месна самоуправа, и тоа:
- во градовите - урбани заедници и
 - во другите населени места - месни заедници.
- (2) Подрачјето за кое се основаат урбаните заедници се границите на урбаните единици, според урбанистичкиот план на градот.
- (3) Подрачјето за кое се основаат месните заедници се границите на катастарските општини на населените места.
- (4) Со статутот на општината, поблиску се определуваат: облиците на месна самоуправа што се основаат на подрачјето на општината согласно со ставот (1) на овој член; односите со органите на општината; работите од надлежност на градоначалникот чие извршување може да се делегира на претседателот на советот на месната самоуправа; начинот на обезбедување средства за делегираните работи и други прашања од значење за месната самоуправа.

Надлежности на урбаните, односно месните заедници

Член 83

Жителите, во урбаните, односно месните заедници, на собири на граѓаните:

- разгледуваат прашања, заземаат ставови и изготвуваат предлози за прашања од непосредно и секојдневно значење за животот и работата на жителите од тоа подрачје;
- можат да изберат совет на урбаната, односно месната заедница, на начин и во постапка што се утврдени со статутот на општината.

Избор на советот на урбаната, односно месната заедница

Член 84

Советот на урбаната, односно месната заедница се избира, на собири на граѓаните на урбаната, односно месната заедница, на начин и во постапка што се утврдени со статутот на општината.

Избор на претседателот на советот на урбаната, односно месната заедница

Член 85

- (1) Советот на урбаната, односно месната заедница, од редот на своите членови избира претседател, со мандат од четири години.
- (2) За изборот и обврските на претседателот на советот на урбаната односно месната заедница соодветно ќе се применуваат одредбите од членовите 47 и 48 на овој закон.

Делегирање на работи на облиците на месна самоуправа

Член 86

- (1) Градоначалникот може да делегира вршење на определени работи од непосреден интерес и секојдневно значење за животот и работата на жителите, на претседателот на советот на урбаната, односно месната заедница, на начин утврден со статутот.
- (2) Со решението од ставот (1) на овој член се утврдуваат и средствата за вршење на работите од ставот (1) на овој член како и начинот на вршење надзор над нивното извршување.

Заштита на уставната положба на општината

Член 87

Советот и градоначалникот може пред Уставниот суд на Република Македонија да поднесат иницијатива за оцена на уставноста на законите и уставноста и законитоста на општите акти на министерствата и другите органи на државната управа со кои се нарушува уставната положба и правата на општината утврдени со Уставот и законите.

Судска заштита на општината

Член 88

На општините им се гарантира судска заштита пред надлежните судови во однос на актите и на активностите на органите на државната управа и на Владата на Република Македонија со кои се попречува вршењето на надлежностите на општините утврдени со закон.

XIV. СЛУЖБЕНИ ЈАЗИЦИ ВО ОПШТИНАТА

Службен јазик

Член 89

Во општините службен јазик е македонскиот јазик и неговото кирилско писмо.

Забелешка: Овој член престанува да важи согласно со член 59 од Законот за употреба на јазик што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија и во единиците на локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 101/08)

Службени јазици во општината

Член 90

(1) Во општините службен јазик покрај македонскиот и неговото кирилско писмо е и јазикот и писмото кои го користат најмалку 20% од жителите на општината.

(2) За употребата на јазиците и писмата на кои зборуваат помалку од 20% од жителите на општината одлучува советот на општината.

Забелешка: Овој член престанува да важи согласно со член 59 од Законот за употреба на јазик што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија и во единиците на локалната самоуправа („Службен весник на Република Македонија“ бр. 101/08)

XV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 91

(1) Постојните статuti на општините, актите за организација и работа и актите за систематизација на работните места во општините ќе се усогласат со одредбите на овој закон најдоцна во рок од шест месеци од денот на неговото влегување во сила.

(2) Постојните управни и административни органи на општините ќе се организираат во општинска администрација согласно со овој закон, во рок од три месеци од денот на донесувањето на актите од ставот (1) на овој член.

Член 92

Министерот надлежен за вршење на работите што се однесуваат на локалната самоуправа во рок од три месеци од денот на влегувањето во сила на овој закон ќе го донесе прописот од членот 10 став (7) на овој закон.

Член 93

(1) Вработените во општината кои до денот на влегувањето во сила на овој закон засновале работен однос согласно со одредбите на Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на РМ" број 52/95) продолжуваат да работат на работните места на кои се распоредени и да ја примаат платата која ја примале пред влегувањето во сила на овој закон се до стекнувањето на статус на државен службеник и до започнувањето на примената на системот на плати, согласно со одредбите од Законот за државни службеници ("Службен весник на РМ" број 59/2000; 112/2000; 34/2001).

(2) Вработените од ставот (1) на овој член се должни, најдоцна во рок од две години од денот на влегувањето во сила на овој закон да положат преоден испит за проверка на знаењето за стекнување на статус на државен службеник согласно со одредбите од Законот за државни службеници, и се распоредуваат согласно со актот за систематизација на работните места во звање кое е соодветно на стекнатото звање.

Член 94

(1) Градоначалникот на општината во рок од три месеци од денот на донесувањето на законот, по предлог на Агенцијата, со одлука ќе ја утврди соодветноста на постојните звања во општината со групите и звањата утврдени во Законот за државни службеници.

(2) Лицата вработени во управните и административните органи на општината кои на денот на влегувањето во сила на овој закон имаат над пет години работен стаж, се распоредуваат на работни места согласно со актите за систематизација на работните места во звање кое е соодветно на стекнатото звање без полагање на испитот од ставот 1 на овој член.

Член 95

Секретарите на советите, избрани согласно со одредбите од членот 29 став 1 точка 13 и главните архитекти на градовите, именувани согласно со одредбите од членот 53 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на Република Македонија" број 52/95), продолжуваат да ги вршат работите и да ја примаат платата која ја примале до завршување на мандатот за кој се избрани, односно именувани.

Член 96

(1) Одредбите од постојните закони со кои се уредуваат прашања што согласно со овој закон се надлежност на општините ќе продолжат да се применуваат се до нивното усогласување со одредбите на овој закон, но најдоцна до 31 декември 2003.

(2) Одредбите од членовите 17 и 18 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на Република Македонија" број 52/95) ќе продолжат да се применуваат се до усогласувањето на посебните закони од ставот (1) на овој член.

(3) Вработените, опремата, средствата за работа, архивата, документацијата од подрачните единици на органите на државната управа чии надлежности согласно со овој закон стануваат општински се преземаат од општината на начин и под услови утврдени со усогласените посебни закони од ставот (1) на овој член.

Член 97

До донесување на законот со кој ќе се уредат прашањата за финансирање на општините, финансирањето на општините ќе продолжи да се врши согласно со одредбите од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на Република Македонија" број 52/95) и Законот за буџетите ("Службен весник на Република Македонија" број 79/93, 3/94, 71/96, 46/2000 и 11/2001).

Член 98

Статусот на јавните претпријатија, јавните установи и трговски друштва во сопственост на државата, кои вршат работи од јавен интерес чија надлежност согласно со одредбите на овој закон станува надлежност на општините, како и времето и начинот на извршувањето на кадровскиот и имотниот делбен биланс меѓу Републиката и соодветните општини ќе се определи со законите со кои ќе се изврши усогласувањето од членот 96 став (1) на овој закон.

Член 99

Одредбите од членовите 34, 50 став (1) точка 9, членот 52 став (2) и членовите 82, 83, 84 и 85 од овој закон ќе влезат во сила на наредните локални избори.

Член 100

До донесувањето на законот од членот 45 на овој закон, членовите на советот ќе примаат надоместок за присуство на седница на советот без оглед на нејзиното времетраење, најмногу до 30% од просечната месечна нето плата во Република Македонија исплатена во последните три месеци, а надоместоците за патните и дневните трошоци ќе им се исплатуваат според прописите кои се однесуваат на државните службеници.

Член 101

До донесувањето на законот со кој ќе се уреди надзор над решенијата на градоначалникот донесени по управни работи од надлежност на општината, надзорот ќе го врши комисијата за решавање во управна постапка во втор степен за одделни управни области при Владата на Република Македонија.

Член 102

(1) До регистрирањето на Здружението на општините на Република Македонија Заедницата на единиците на локалната самоуправа на Република Македонија формирана согласно со одредбите од членот 10 став 5 од Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на Република Македонија" број 52/95) продолжува да ги врши работите кои ги вршела до денот на влегувањето во сила на овој закон.

(2) Со регистрирањето на Здружението на општините на Република Македонија се преземаат опремата, средствата за работа, архивата и документацијата на Заедницата на единиците на локалната самоуправа.

Член 103

Постојните месни заедници односно нивните органи, продолжуваат со работа со истите надлежности до наредите локални избори.

Член 104

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за локалната самоуправа ("Службен весник на Република Македонија" број 52/95 и 60/95).

Член 105

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".

I. „Службен весник на Република Македонија“ бр. 101/08 (Закон за употреба на јазик што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија и во единиците на локалната самоуправа)

Член 59

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престануваат да важат одредбите од законите и Деловникот на Собранието на Република Македонија што се однесуваат на употребата на јазикот што го зборуваат најмалку 20% од граѓаните во Република Македонија.